

Aspecte privind depozitarea documentelor în muzee. Considerații generale

Gabriela Paul

Degradarea patrimoniului în urma schimbării climatului și mai ales datorită poluării nu se referă doar la monumente arhitecturale, cât mai ales la patrimoniul mobil, cel care se găsește în depozitele și sălile de expoziție ale muzeelor și colecțiilor din întreaga lume. Acest subiect este unul de mare actualitate și prin urmare trebuie să i se acorde o mai mare importanță modului de depozitare a patrimoniului ca prim pas în conservarea lui.

Muzeul are calitatea de martor al istoriei și, în același timp, are datoria de a prezerva patrimoniul contemporan existent pentru generațiile următoare. Această grijă este îndreptată cu precădere spre achiziția și conservarea bunurilor culturale aparținând perioadei de istorie contemporană aflate încă în circulație. În acest context, depozitarea patrimoniului indiferent de suportul acestuia revine, fără îndoială, muzeelor.

Odată cu trecerea timpului, bunurile culturale sunt supuse în mod lent sau mai rapid procesului de îmbătrânire¹. La aceasta, se adaugă și acțiunea de deteriorare cauzată de numeroșii agenți, cum ar fi: temperatura, umiditatea, lumina, compoziția aerului, marea varietate a compușilor chimici, insecte, ciuperci etc., asociați nu de puține ori cu necunoașterea și neglijența oamenilor.

Rolul de a conserva și mai ales de a păstra aceste valori revine muzeului și implicit specialiștilor în conservare și restaurare.

Unul din suporturile supuse deteriorărilor și degradărilor, în mai mare măsură decât altele, este hârtia. În cazul hârtiei primul și cel mai bun mecanism de apărare, de conservare este depozitarea. Alegerile în ceea ce privește modul și tehnologiile folosite în depozitarea hârtiei are o influență foarte mare și pe termen lung

Metodele de depozitare trebuie să protejeze hârtia, în primul rând, de fluctuațiile de microclimat. Acest subiect este unul de mare actualitate în condițiile schimbărilor climatice actuale. În acest sens este foarte important ca spațiul rezervat depozitului să fie monitorizat cu ajutorul termohigrometrului, microclimatul trebuind să rămână relativ stabil². Temperatura recomandată pentru depozitele de hârtie este între 1-18°C, iar umiditate relativă, în limitele de 50%- 65%. Pentru controlul umidității relative depozitele trebuie să fie dotate cu dezumidificatoare și umidificatoare. Acestea permit fixarea strictă a valorii umidității, fără variații nedorite, asigurarea unui microclimat stabil. O altă problemă care a trebuit rezolvată este cea a radiațiilor luminoase. Depozitele trebuiesc prevăzute cu storuri de protecție contra radiațiilor ultraviolete pentru ferestre cu plase contra insectelor ce pot dăuna materialelor organice. Toate acestea ocupă un rol important în conservarea preventivă a patrimoniului pe suport de hârtie.

Următorul pas în depozitarea patrimoniului pe suport de hârtie trebuie să aibă în vedere: mărimea, formatul și compoziția acesteia. Tipurile de documente sunt numeroase, acoperind forme diverse de la cărți poștale, ziare, reviste până la hărți, afișe și manuscrise. Selectarea acestor materiale este o operațiune importantă, de ea depinzând direct activitatea eficientă de depozitare a documentelor. Astfel, în funcție de categorie și mărime, ele sunt păstrate în cutii speciale și mape pe mărimi. Materialele din care sunt confecționate aceste cutii și mape trebuie să fie neutre din punct de vedere chimic și să nu influențeze în mod negativ păstrarea documentelor. În același timp cutiile și mapele pentru depozitare trebuie să fie realizate din materiale cu o anumită grosime care să poată susține documentele sau obiectele pe suprot de hârtie atât în depozite cât și în cazul transportării acestora.

Muzeul Județean Satu Mare are la ora actuală două depozite de carte și documente, care corespund tuturor normelor de conservare preventivă. Depozitele muzeului sunt prevăzute cu mobilier modular, cu termohigrografe care citesc datele cu privire la microclimat și cutii și mape în care acestea sunt păstrate. MJSM acordă o mare importanță conservării preventive, în special în cazul hârtiei, deoarece obiectele pe suport de hârtie sunt numeroase și valoroase.

---

¹ Moldoveanu Aurel, *Conservarea preventivă a bunurilor culturale*, Ediția a II a, Centru pentru formare, educație permanentă și management în domeniul culturii, București, 2003, p. 2.

² N.a - Normele de conservare în vigoare în acest moment sunt foarte stricte în această privință.

Aceste probleme legate de depozitarea bunurilor culturale în muzee face parte din strategia de conservare și salvare a patrimoniului cultural european. Astfel, Comisia Europeană a stabilit o strategie clară pe care o propune tuturor muzeelor și anume sistemul EWO - dozimetre generice și specifice. Acestea sunt relativ ieftine și sunt ușor de folosit în muzee ca și prim pas în evaluarea microclimatului în depozite³. Noutatea în ceea ce privește aceste dozimetre este aceea că ele citesc la fața locului toate datele și le pot compara cu datele standard.

Bibliografie

Chapuis, Michel, - *Preserving our heritage, Improving our environment*, Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2009

Mihalcu, Mihail - *Conservarea obiectelor de artă și a monumentelor de artă*, Editura Științifică, București, 1970

Moldoveanu Aurel, - *Conservarea preventivă a bunurilor culturale*, Ediția a II a, Centru pentru formare, educație permanentă și management în domeniul culturii, București, 2003

Aspects of storing documents in museums. General considerations

Abstract

Cultural heritage degradation due to the climate change and especially the pollution has a negative impact not only on architectural structures but on mobile heritage as well. This topic is one of great importance nowadays and has a real influence on museum policy regarding the storage. Mobile heritage storage is very important because is the first step in cultural preservation.

---

³ Chapuis, Michel - *Preserving our heritage, Improving our environment*, vol. II, Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2009, p. 89.